

ضمیمه هفتگی روزنامه همشهری
 صاحب امتیاز: مؤسسه همشهری
 مدیر مسئول: محسن مهدیان
 سردبیر: دانیال معمار
 معاون ضمام: پروانه بهرام‌نژاد
 دبیر ویژه‌نامه: سعید مروتی

واحد فنی:
 مدیر فنی: حامد یزدانی
 مدیر هنری: مهدی سلامی
 طراح گرافیک و صفحه‌آرایی: امید روشنگر، سعید غفوری
 ویرایش عکس: کامبیز نویدی
 صفحه‌خوانی و حرفه‌چینی: همکاران واحد فنی تحریریه

صندوق پستی: ۱۹۳۹۵۵۴۴۶
 تلفن: ۲۳۰۲۳۶۱۷
 نمابر: ۲۲۰۴۶۰۶۷
 پذیرش آگهی: ۸۴۳۲۱۰۰۰
 چاپ: همشهری
 توزیع و اشتراک:
 موسسه نشر گستر امروز نوین

همیشه‌های
 گروه ضمام همشهری ناشر نشریات:
 دوچرخه، بچه‌ها، خانواده، پایداری، اقتصاد،
 تندرستی، خردنامه، داستان، دانستنیها، ماه،
 سرزمین من، معماری، ۲۴، شهرنگار، سرخ و محله
 نشانی: تهران، خیابان ولی‌عصر، ترسیده به پارکوی،
 کوچه شهید قریبی، شماره ۱۴، روزنامه همشهری

کبوتربازانی که پزشک و کارخانه دار هستند

مستند «در گرو عشق» تصویری متفاوت از عشق کبوترها ارائه می‌دهد

«در گرو عشق» به کارگردانی مینا قاسمی زواره از همکاران انمان در موسسه همشهری، درباره چند شخصیت کبوتر باز متفاوت است که هر کدام قصه‌ها و داستان‌های عجیبی درباره علت عشق و علاقه‌شان به کبوتر دارند. مسابقات گرو (کبوتر پرانی) در عید کبوتر بازها یعنی تیرماه به مدت یک ماه برگزار می‌شود و در این مستند کارگردان تلاش دارد مخاطب را با چهره جدیدی از سبک کبوتربازی مدرن آشنا کند. کبوتربازی یک عشق است که کبوتربازان خودشان را عشق‌باز نام نهاده‌اند. «در گرو عشق» در بخش خارج از مسابقه جشنواره سینما حقیقت به نمایش در آمد.

کردیم. از طی چند روزی که عشق بازها در مرحله آماده‌سازی کبوتر بودند تا یک روز بعد از برگزاری مسابقات، مشغول تصویربرداری بودیم. از بین ۱۶ پشت‌بام، قصه مادر ۳-۴ پشت‌بام شکل گرفت و از میان آن تعداد ۲-۳ نفر هم سوژه‌های اصلی ما شدند؛ برای اینکه در کل در آن فضا همه چیز خیلی سریع اتفاق می‌افتاد و به شدت کار سخت و پرفشاری بود و در آن فرصت محدود، مجالی برای قصه پردازی و امکانی برای تامل و مکث وجود نداشت؛ ما قصه مان را با همین سوژه‌هایی که برگزیدیم روایت کردیم.»

کبوتربازان لاکچری

وقتی صحبت از کبوتر و کبوتربازی می‌شود معمولاً به ییاد افرادی از اقشار فرودست جامعه می‌افتمیم که همه زندگی‌شان را پای علاقه‌شان در پشت‌بام‌ها، می‌گذارند. این تصویری است که سینمای مستند و داستانی ایران در طول سالیان از کبوتربازان ارائه داده است. این در حالی است که کاراکترهای «در گرو عشق» کبوتربازان لاکچری هستند. افرادی از طبقه متوسط و مرفه جامعه که ربطی به تصویر آشنایی که از کبوتربازان در ذهن داریم، ندارند. قاسمی زواره می‌گوید: «افرادی که سوژه مستند «در گرو عشق» هستند اغلب کسانی‌اند که متعلق به طبقات اجتماعی بالای جامعه هستند. چه به لحاظ اقتصادی و چه از نظر کاری و تحصیلی. مادر مستندمان دندانپزشک، پزشک و مهندس شیمی داریم که اغلب آنها هم کارخانه‌دار هستند و در واقع اینها جزو طبقه اعیانی جامعه کبوتر بازها محسوب می‌شوند و بالغ بر ۵-۶ هزار کبوتر دارند که سالانه بین هزار تا ۳ هزار کبوتر مسابقه می‌دهند.»

این کارگردان می‌افزاید: «تا به امروز ما هر مستند یا فیلم سینمایی دیده‌ایم که در آنها به موضوع کبوتر بازی پرداخته شده بود، شامل افرادی از اقشار فرودست و حاشیه‌ای جامعه می‌شد. آدم‌هایی که اغلب لمپن یا معتاد بودند و در کنار آن کبوتر هم داشتند و تصویر عمومی ساخته شده از کبوتربازها با چنین افرادی شکل می‌گرفت. مجموعه این عوامل به انزوای اجتماعی این افراد می‌انجامید. وقتی برای ساخت مستند سراغ کبوتربازها رفتیم متوجه شدیم برچسب‌هایی که به آنها زده شده خیلی وقت‌ها خالی از حقیقت است و بسیاری از این افراد نه تنها آدم‌های ضد اجتماعی نیستند که اتفاقاً دغدغه‌های اجتماعی هم دارند. شاید یک تعداد محدودی باشند که شبیه همان تصویر آشنایی که در فیلم‌ها دیده‌ایم باشند، ولی لزوماً همه اینگونه نیستند. به قول یکی از آنها کبوتر باز هم مثل بقیه افراد جامعه زندگی می‌کند، خانواده و علائقی دارد؛ کار می‌کند و از همه مهم تر، تولیدکننده است و در کنار آن عشقی هم دارد به نام «کبوتر»»

مینا قاسمی زواره که ۲ سال پیش و در پانزدهمین جشنواره سینما حقیقت برای فیلم «آن شب» برنده جایزه ویژه هیأت داوران شده بود، درباره فیلم جدیدش می‌گوید: «مستند «در گرو عشق» پنجمین کار من است. من همیشه در حوزه آسیب‌های اجتماعی کار کرده‌ام. این مستند هم مثل کارهای قبلی‌ام، اجتماعی است ولی رویکرد آسیب شناسانه

ندارد؛ در واقع رویکرد تحلیلی به شخصیت افرادی دارد که ما از آنها معمولاً تصویری تکراری و کلیشه‌ای دیده بودیم. افرادی که به‌عنوان کبوتر باز یا اصطلاح عامیانه‌اش کبوتر باز، از آنها یاد می‌شود و خودشان فعالیت‌شان را عشق‌بازی می‌نامند و از آنها به‌عنوان عشق‌باز یاد می‌شود.»

انگیزه اصلی ساخت «در گرو عشق»

دلیل اینکه این فیلمساز به سراغ موضوع کبوتر بازی رفته، ماجرای شخصی بوده است. قاسمی زواره در این زمینه می‌گوید: دلیل انتخاب این سوژه اتفاقی بود که در کودکی برای برادرم رخ داد و مادرم به شدت از این موضوع متأثر بود که چرا برادرم به پرندۀ علاقه‌مند شده و مخالفت مادرم باعث شد که برادرم از علاقه‌اش دست بکشد. بعد از سال‌ها برادرم به من گفت دوست دارم درباره این موضوع مستند بسازی. در واقع من این فیلم را به‌خاطر برادرم ساختم و اینکه به احترام مادرم دور علاقه‌اش خط کشید و هیچ وقت هم دیگر اعلام نکرد که کبوتر دوست دارد و علاقه‌مند به کبوتربازی است. به نوعی برادرم در مستند «در گرو عشق» حکم راهنمای من را هم داشت و مرا با عوالم کبوتربازی و آدم‌های آشنا کرد و پیشنهادهایی داد که کجاها بروم و چه کارهایی انجام بدهم. پژوهش این مستند حدود ۵ ماه طول کشید. یافتن آدم‌ها و ارتباط گرفتن با آنها و انتخاب کردن از میان‌شان، زمان برد. بالغ بر ۵۰۰ ساعت پشت‌بام بسیار جالب را در چندین شهر دیدم. کاشان، قم، کرج، ورامین، قزوین، بابل، محمد شهر، مشگین شهر، قرچک ورامین و تهران که از خیابان فتح و اتوبان آزادگان تا بازار آهن و شادآباد را شامل می‌شد.

تابستان گرم و طولانی

مستند «در گرو عشق» به‌گفته سازنده‌اش از بهار امسال کلید خورده است: «از اوایل خرداد، فیلمبرداری را شروع کردیم و تا اواسط مرداد در حال گرفتن تصویر بودیم. تیر ماه مسابقات اصلی کبوتر بازی برگزار می‌شد که ما ۱۶ پشت‌بام را در این ایام که به آن «زمان گرو» گفته می‌شود فیلمبرداری

سکانس آخر

از «ایدفا» تا «یاماگاتا»

مروری بر چند جشنواره مهم فیلم مستند

ایدفا

جشنواره بین‌المللی فیلم مستند آمستردام یا ایدفا، مهم‌ترین رخداد سالانه سینمای مستند در جهان است. در مقایسه با بقیه جشنواره‌های بین‌المللی، ایدفا هر ساله بیشترین تعداد تولیدات مستند را به نمایش می‌گذارد. ایدفا معمولاً در فاصله ۱۴ تا ۲۵ نوامبر هر سال در شهر آمستردام برگزار می‌شود و مستندهای مختلفی را با انواع اقسام ژانرها به نمایش می‌گذارد. ایدفا همه‌ساله برنامه‌ها و پلتفرم‌های ویژه‌ای برای فیلمسازان شرکت‌کننده دارد و تأکید خاصی بر خلاقیت و نوآوری و تازه‌گویی در مضامین محصولات شرکت‌کننده دارد.

ویژن دوریل

جشنواره ویژن دوریل با سابقه بیش از نیم قرن فعالیت یکی از قدیمی‌ترین فستیوال‌های سینمایی جهان در عرصه فیلم مستند است. این جشنواره در شهر نیون سوئیس برپا می‌شود و زمان برگزاری‌اش هم فصل بهار در قاره اروپاست. رسانه‌های گروهی در این قاره از قول تحلیلگران هنری می‌نویسند که فصل بهار زمانی است که بیشترین استقبال مردمی از جشنواره‌های سینمایی و تئاتری می‌شود و به همین دلیل برگزارکنندگان جشنواره‌ها به دنبال بهره‌گیری از این موضوع هستند.

شفیلد داکیومنتری

اهل فن از شفیلد به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین جشنواره‌های بین‌المللی فعال در انگلستان اسم می‌برند. منتقدان جهانی هم آن را سومین رویداد بین‌المللی سینمایی مستند می‌دانند. از امتیازات شفیلد یکی هم این است که در کنار گردآوری بهترین مستندات جهان در بخش مسابقه، یک بازار فروش عالی دارد که مستندسازان می‌توانند در آن توزیع کنندگان و خریداران علاقه‌مند را پیدا و آثارشان را برای فروش جهانی ارائه کنند. بسیاری از شرکت‌کنندگان در جشنواره برای حضور در این بازار فیلم راهی شفیلد می‌شوند.

یاماگاتا

یکی از شاخص‌ترین جشنواره‌های فیلم مستند در قاره آسیا برگزار می‌شود. جشنواره بین‌المللی فیلم مستند یاماگاتا، هر دو سال یکبار در ماه اکتبر در شهر یاماگاتا ژاپن برگزار می‌شود. این جشنواره که برای نخستین بار در اکتبر ۱۹۸۹ برپا شد، یکی از قدیمی‌ترین جشنواره‌های فیلم مستند در جهان و یکی از مشهورترین جشنواره‌های آسیاست. فضای جشنواره صمیمی است و فیلمسازان آسیایی فرصت خوبی برای دیدار با هم‌تایان غربی خود دارند. جشنواره فیلم مستند یاماگاتا می‌کوشد بهترین آثار مستند ساز سراسر جهان را به نمایش در آورد.